

Uvod u detaljni okolinski audit

ŠTA JE OKOLINSKI AUDIT

- TO JE DETALJAN, ANALITIČKI PREGLED POTENCIJALNIH OKOLINSKIH UTICAJA KOJI SE MOGU JAVITI ZBOG

**PRISTUPA DIZAJNU PROIZVODA/
PROCESA**

**IMPLEMENTACIJE PROCESNIH
AKTIVNOSTI**

**KARAKTERISTIKA
PROIZVODA**

**ZA SVAKU AKTIVNOST NA LOKACIJI POSTOJI
POTREBA ZA PREGLEDOM:**

- **OKOLINSKIH UTICAJA KOJI NASTAJU ZBOG
AKTIVNOSTI**
- **ZAHTJEVA ZA UDOVOLJAVANJEM
ZAKONSKIH OBAVEZA**
- **POTREBA ZA POBOLJŠANJEM**

IZ TOGA SE MOGU:

- **IDENTIFIKOVATI VAŽNA PITANJA NA KOJA SE
TREBA OBRATITI PAŽNJA**
- **IDENTIFIKOVATI POBOLJŠANJA / PROMJENE –
UPRAVLJAČKE I TEHNIČKE**
- **KREIRATI PLANOVE TROŠKOVA SA PRIORITETIMA
ZA POBOLJŠANJA**
- **RAZVITI SISTEM OKOLNSKOG UPRAVLJANJA**

SVEOBUH VATAN PRISTUP

1. IDENTIFIKACIJA **RECIPIJENTA** UTICAJA
2. IDENTIFIKACIJA **IZVORA** KOJI MOGU IZAZVATI UTICAJ
3. PROCJENA STEPENA ILI VJEROVATNOCE UTICAJA
4. PROCJENA MOGUĆNOSTI ZA **ZADOVOLJAVANJE** ZAKONSKIH ZAHTJEVA
5. PROCJENA **POTENCIJALNIH GUBITAKA** RESURSA I PRATEĆIH TROSKOVA
6. IDENTIFIKACIJA POTREBE ZA **KONTROLOM**

KORAK 1 IZRADA ZAPISA O LOKACIJI I AKTIVNOSTIMA KOMPANIJE

- **Vlasništvo** – utiče na odgovornost, potencijal za investicije, mogućnost promjena itd.
- **Veličina i granice** – Osigurava da su sva područja lokacije uključena u audit,
- **Prošla upotreba lokacije** – identifikuje moguća historijska zagađivanja tla (koja mogu uticati na stabilnost građenja, kvalitet podzemnih i površinskih voda putem ispiranja, otežava buduća iskopavanja zbog prisustva zagađenja)
- **Broj zaposlenih** ukupno i po smjenama
- **Ime i kontakt detalji** osobe koja je odgovorna za okolinska pitanja i koja će biti veza sa projektom

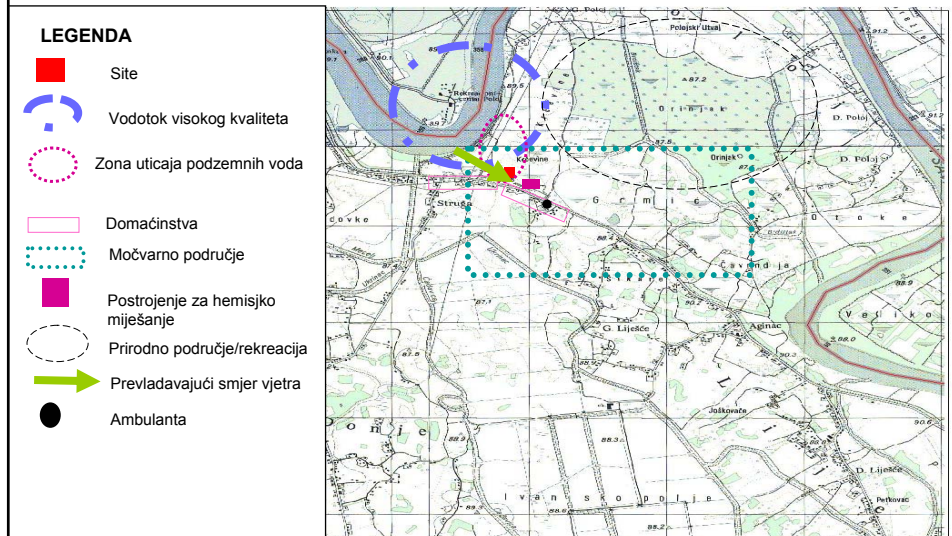
KORAK 2 POVEZATI SVE PODATKE O OKOLINSKOJ OSJETLJIVOSTI LOKACIJE

- Osjetljivo stanovništvo – škole, domaćinstva, medicinske institucije
- Vodotoci i upotreba vode – površinske vode (rijeke, potoci, jezera), podzemne vode, bušotine, bunari
- Upotreba osjetljivog zemljišta – poljoprivreda, šumarstvo, ceste, zaštićena područja itd.
- Ostala upotreba zemljišta – industrijske jedinice, prodavnice itd.
- Klimatski uslovi
- Geološki/topografski uslovi
- **Meteorologija** – prevladavajući vjetrovi, padavine, atmosferski pritisak, temperatura, periodi pod snijegom itd.

KORAK 2 POVEZATI SVE PODATKE O OKOLINSKOJ OSJETLJIVOSTI LOKACIJE

- Monoge stvari se mogu identificirati na **lokalnoj mapi** i upotreba takvog vizuelnog alata često omogućuje procjenu značaja receptora

KORAK 3 IDENTIFIKACIJA LEGISLATIVE KOJA SE PRIMJENJUJE NA LOKACIJU

- Da li lokacija zahtjeva **okolinsku dozvolu**?
- Da li lokacija zahtjeva **dozvolu za upravljanje otpadom**?
- Postoje li **ispuštanja** vode sa lokacije i koje **dozvole**/standardi se primjenjuju na kvalitet ovih voda?
- Koji je kvalitet prijemnog vodotoka?
- Postoje li **emisija u zrak** sa lokacije i koje **dozvole**/standardi se primjenjuju na ove emisije?
- Da li na lokaciji nastaje **cvrsti otpad**, gdje se odlaze i koliko se placa za odlaganje. Jeste li svjesni promjena u aktivnostima odlaganja koje ce uticati na troskove odlaganja ili odlaganju otpada na novim odlagalistima u vasem podrucju?

Izrada **registra legislative** osigurava da se donesu odluke o poboljšanjima koje uzimaju u obzir sve **zakonske zahtjeve**

KORAK 3 IDENTIFIKACIJA LEGISLATIVE KOJA SE PRIMJENJUJE NA LOKACIJU

Registar legislative treba sadržavati što je moguće više informacija

REGISTAR LEGISLATIVE ZA				
PRIPREMIO:		DATUM	STRANICA: OD :	
<i>Legislativa/ Pravilnik/ Interna Procedura</i>	<i>Na koji proces/uslugu/proiz vod/nus-proizvod (otpad) se odnosi</i>	<i>Kod koga je i gdje</i>	<i>Odgovornost za usaglašenost</i>	<i>Radne instrukcije/proced ure</i>
Zakon o zaštiti okoliša/zivotne sredine (Službeni list XX)				
Eko-dozvola (Službeni list XX)				
Dozvola za upravljanje otpadom (Službeni list XX)				

Tuzla, 02.12.05 Prvi sastanak Poslovnog Kluba 11

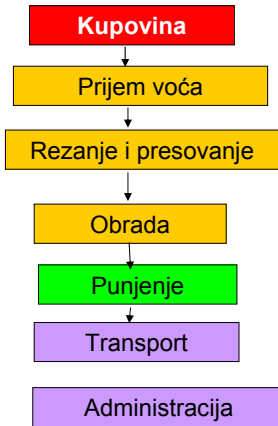
KORAK 4 IDENTIFIKACIJA IZVORA OKOLINSKIH UTICAJA

JEDNA KORISNA METODA JE

- Izrada detaljnog Dijagrama toka ili Liste procesa
- Ocijeniti svaki proces po pod-aktivnostima
- Procjena svake aktivnosti - ulaz materijala i izlaz emisija

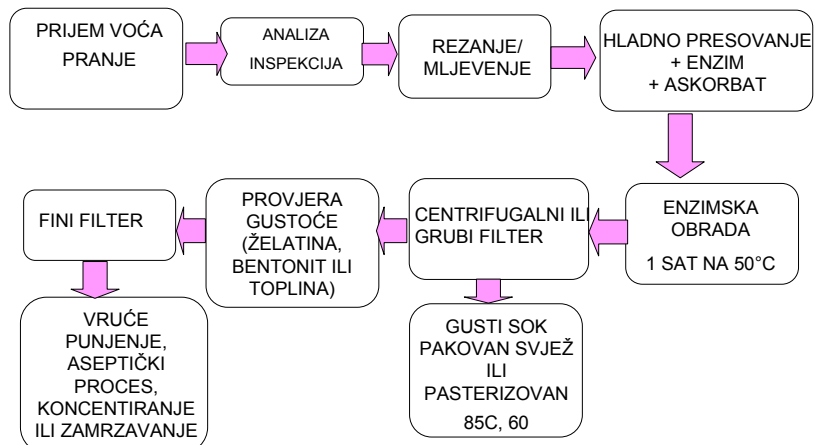
PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

**POGLEDAJTE SVAKI PROCES ILI
DISKUTUJTE SA OSOBLJEM I
IDENTIFIKUJTE OSNOVNE
AKTIVNOSTI KOJE SE TU ODVIJAJU**

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

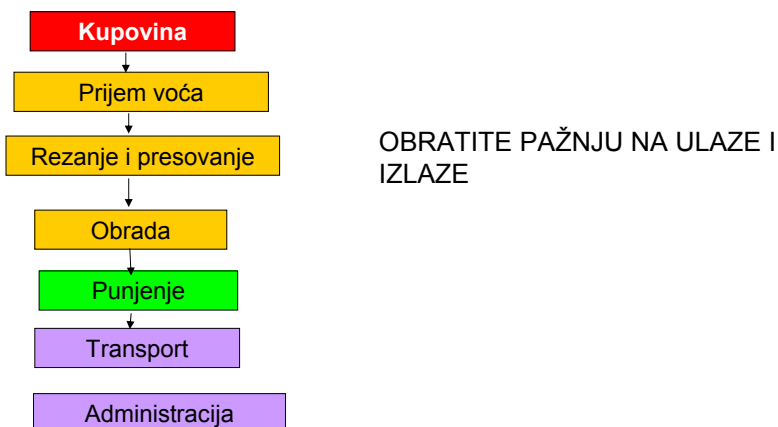
Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

15

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

16

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Kupovina

<ul style="list-style-type: none">• Procjena izvora sirovine• Skladištenje sirovine• Rukovanje sirovinama• Skladište upakovanog i gotovog proizvoda	<ul style="list-style-type: none">• Izvor materijala (jabuke, kontejneri, hemikalije, lož ulje itd.)• Skladište sirovina• Skladište otpada• Skladište gotovih proizvoda• Skladišni prostori• Održavanje
--	--

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

17

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Prijem voća

<ul style="list-style-type: none">• Pranje voća• Sortiranje• Kratko skladištenje (hlađenje)	<ul style="list-style-type: none">• Upotreba i ispuštanje vode (pranje voća, upotreba u rashladnim sistemima itd.)• Otpadni materijali – Loš kvalitet / bolesno voće• Struja• Freon• Otpadni dijelovi od održavanja frižidera• Emisije u zrak (rashladni sistem frižidera)
---	---

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

18

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Rezanje i presovanje

• Rezanje• Mljevenje• Miješanje• Dodatak komercijalnih macerirajućih enzima• Hladno presovanje	• Upotreba vode• Ispuštanej efluenta• Struja (prese i mlinovi)• Enzimi i hemikalije• Emisije u zrak (neugodni mirisi)• Čvrsti otpad

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

19

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Obrada

• Enzimaska obrada (vruća metoda)• Uklanjanje tanina precipitacijom• Brzo grijanje i centrifuga• Bistrenje• Fina filtracija	• Struja (grijanje soka zbog enzimske aktivnosti / upotreba želatine za uklanjanje tanina, brzo grijanje soka od jabuke/ rashladni sistem, centrifuga)• Rashladni sistem (frižder za brzo hlađenje)• Upotreba i ispuštanje vode• Čvrsti otpad• Emisije u zrak (neugodan miris, para)• Upotreba sirovina – enzimi, modifikatori kao kiseli etil alkohol za kontrolu enzimske aktivnosti itd.

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

20

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Punjenje

• Pasterizacija• Flaširanje	• Struja za grijanje soka, pakovanje boca vakuumom• Para (grijanje soka, čišćenje boca mlazom pare)• Upotreba vode (za proizvodnju pare ili direktno grijanje soka, hlađenje boca)

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Transport

• Održavanje vozila (ulje, dijelovi, kočnice, gume, boja za vozila, voda za pranje vozila itd.)• Dostipavanje goriva	• Skladištenje materijala• Rukovanje materijalima• Čvrsti i tekući otpad• Emisije u zrak• Emisije u vode• Struja

PRIMJER – PROIZVOĐAČ SOKA OD JABUKE

Administracija

<ul style="list-style-type: none">• Kompjuteri• Kancelarijski namještaj• Rad u kancelariji• Održavanje zgrada	<ul style="list-style-type: none">• Struja• Potrošni materijali (papir, toneri za printer, itd.)• Grijanje – lož ulje, gas, uglj• Kancelarijski otpad• Water from toilets etc.• Emisije u zrak, vodu i tlo od bojenja, radovi sa cementom, drvni radovi, radovi sa staklom
--	---

KORAK 4 IDENTIFIKACIJA IZVORA OKOLINSKOG UTICAJA

DRUGI NAČIN JE IZRADA RADNIH PLANOVA NA LOKACIJI

- Na odvojenom planu, podcrtati različite pod-procese koji se odvijaju na lokaciji, uključujući vrstu opreme, starost i kapacitet opreme, tok procesa (tj. sirovina-proizvodnja-gotov proizvod)
- Plan takođe treba identifikovati gdje postoje postrojenja za obradu podataka o emisijama (u vazduh, u vode, buka, otpad)

KORAK 3 IDENTIFIKACIJA LEGISLATIVE KOJA SE PRIMJENJUJE NA LOKACIJU

- Da li lokacija zahtjeva **okolinsku dozvolu**?
- Da li lokacija zahtjeva **dozvolu za upravljanje otpadom**?
- Postoje li **ispuštanja** vode sa lokacije i koje **dozvole**/standardi se primjenjuju na kvalitet ovih voda?
- Koji je kvalitet prijemnog vodotoka?
- Postoje li **emisija u zrak** sa lokacije i koje **dozvole**/standardi se primjenjuju na ove emisije?
- Da li na lokaciji nastaje **cvrsti otpad**, gdje se odlaze i koliko se placa za odlaganje. Jeste li svjesni promjena u aktivnostima odlaganja koje ce uticati na troskove odlaganja ili odlaganju otpada na novim odlagalistima u vasem podrucju?

Izrada **registra legislative** osigurava da se donesu odluke o poboljšanjima koje uzimaju u obzir sve **zakonske zahtjeve**

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

25

KORAK 4 IDENTIFIKACIJA IZVORA OKOLINSKIH UTICAJA

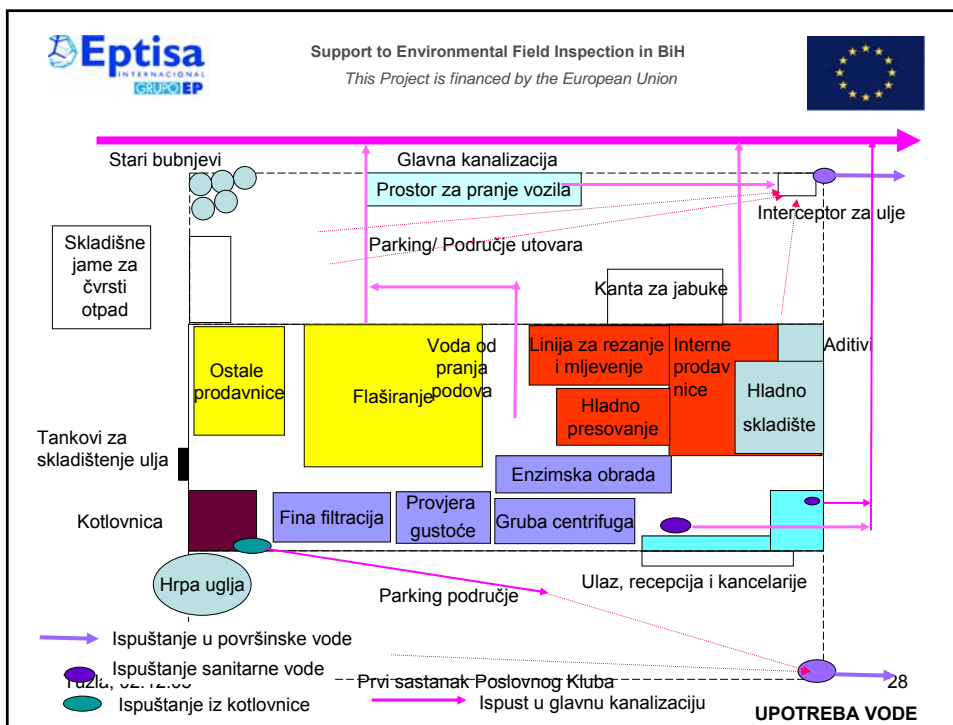
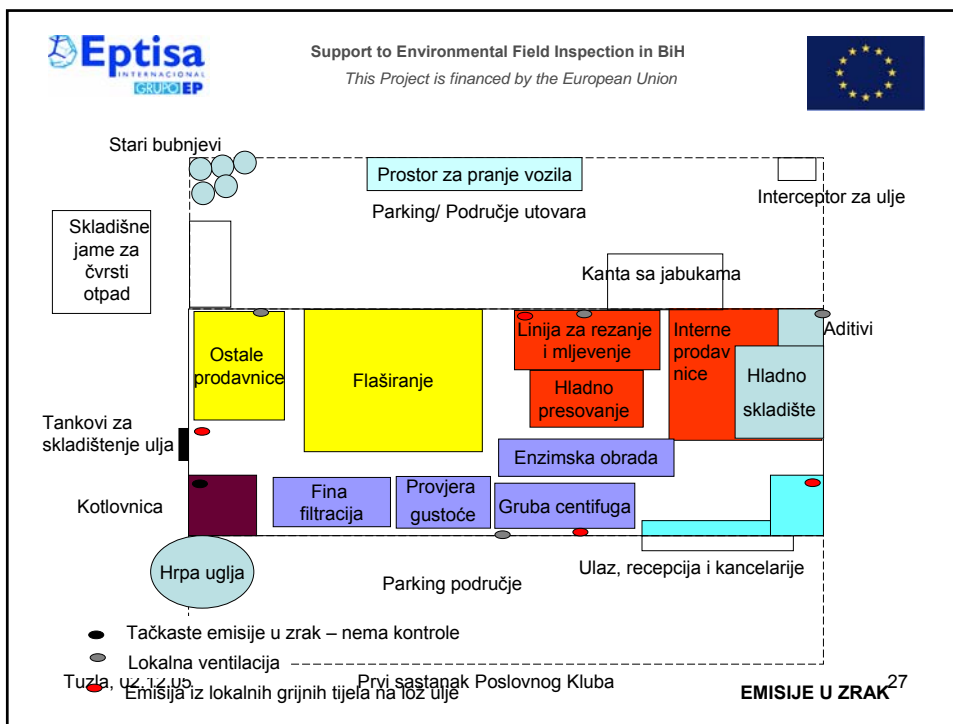
DRUGI NAČIN JE IZRADA RADNIH PLANOVA LOKACIJE KOJI DETALJNO OPISUJE SLJEDEĆE:

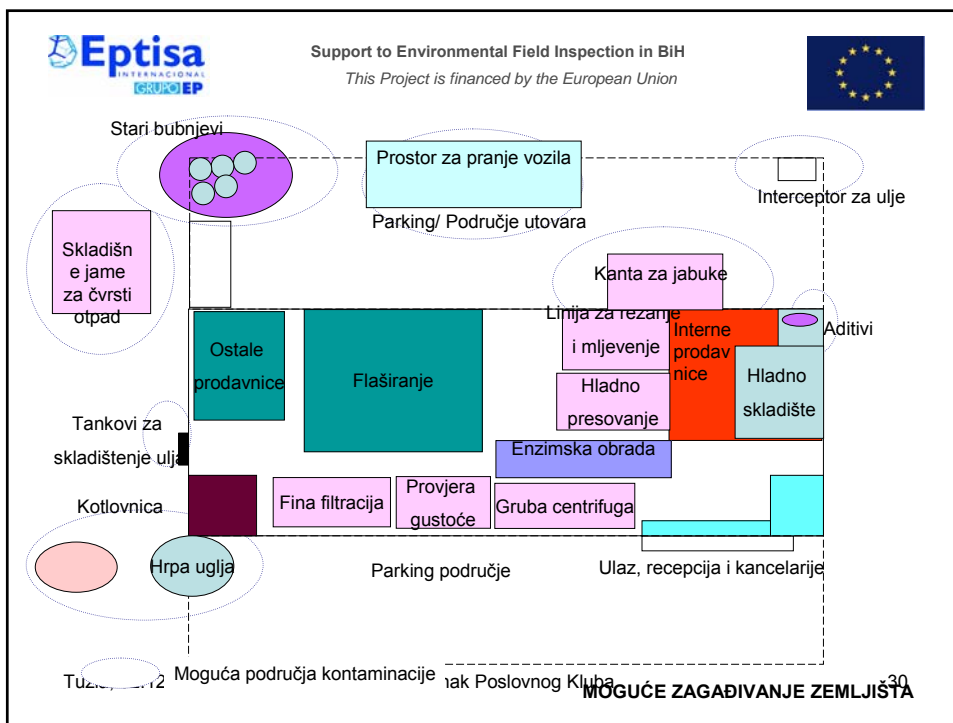
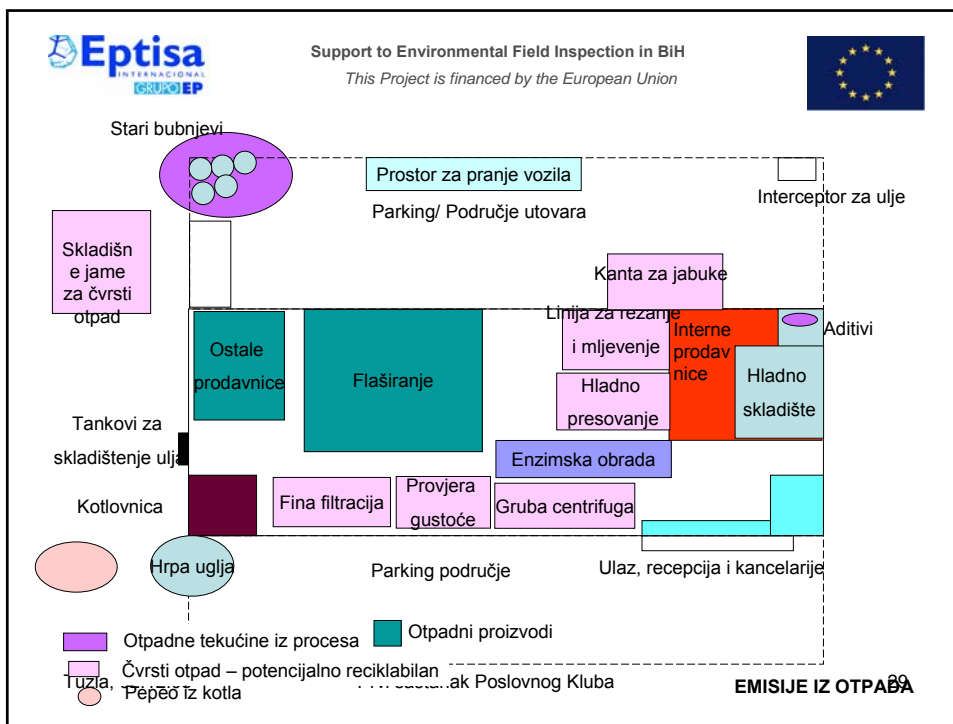
- EMISIJE U ZRAK (uključujući kontrolu sistema za tretman)
- UPOTREBA VODE
- ISPUŠTANJE OTPADNIH VODA (uključujući kontrolu sistema za tretman)
- UPOTREBA STRUJE
- SKLADIŠTENJE SIROVINA UKLJUČUJUĆI SKLADIŠNE TANKOVE
- UPOTREBA SIROVINA
- PROIZVODNJA PARE / VRUĆE VODE
- PROIZVODNJA, SKLADIŠTENJE, PONOVDNA UPOTREBA/RECIKLAŽA
- OBRADA/ODLAGANJE OTPADA
- INSTALACIJE (uključujući mjesta na kojima su ventili)
- OPASNI MATERIJALI (LOKACIJE NA KOJIMA SE NALAZI OPREMA SA AZBETSOM I /ILI PCB-evima
- BUKA, NEUGODNI MIRISI ILI VIZUALNI UTICAJ

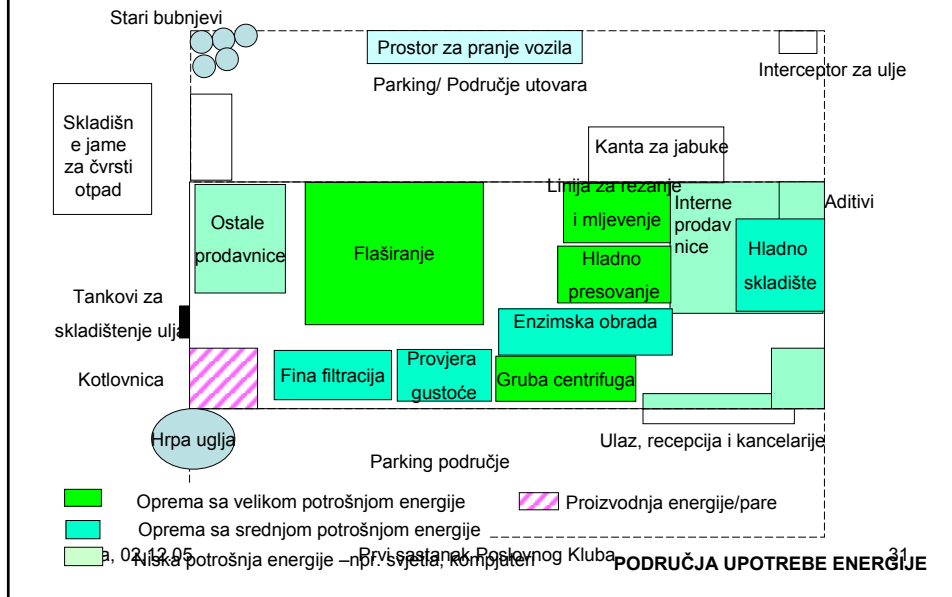
Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

26

KORAK 5 PRIKUPITI DETALJNE PODATKE O SVIM EMISIJAMA/UPOTEBI RESURSA / UTICAJIMA VEZANIM ZA FAKTORE KOJI SU IDENTIFIKOVANI U DIJAGRANU TOKA ILI U PLANOVIMA

Za svaku stavku sa liste postrojenja prikupiti sljedeće podatke (koji su dostupni)

- Upotreba vode na različitim dijelovima lokacije ili procesa – godišnje, mjesečno, sedmično, dnevno.
- Količina ispuštene vode sa lokacije, ili individualna ispuštanja – godišnje, mjesečno, sedmično, dnevno.
- Obrada voda – upotreba hemikalija i proizvodnja mulja i ostalog otpada – godišnje, mjesečno, sedmično, dnevno.
- Mjesta sa protivpožarnim aparatima – testiranje protivpožarne opreme
- Podaci dobijeni monitorigom emisija u vazduh sa određene opreme ili općenito sa nekog područja na lokaciji za određene zagađujuće materije – podaci trebaju pokazivati kvalitet i količinu različitih emisija u vazduh
- Obrada vazduha – upotreba materijala/kemikalija/vode i proizvodnja poluproizvoda – godišnja, mjesečna, sedmična i dnevna.
- Mjesta ispusta za nespecifične emisije – podaci o pritužbama ili o stopama ekstrakcije / nefunkcionisanju, bilo kojim urađenim testovima na takvim vent. tačkama

- Upotreba energije – računi za utrošenu električnu energiju – godišnji, mjesečni, sedmični, dnevni – presjek po zgradi, procesu, itd. (ukoliko je moguće)
- Podaci o proizvodnji pare - godišnji, mjesečni, sedmični, dnevni – količina u odnosu na utrošak goriva
- Skladištenje repromaterijala sa spiskovima različitih repromaterijala koji se skladište uključujući podzemne rezervoare – podatke količini različitih materijala upotrebljenih na licu mjesta i koji se obično skladište na godišnjoj, mjesečnoj, nedjeljnoj osnovi. Upisati ovo kao osnovu za knjige nabavke za tekuću godinu.
- Skladištenje, baratanje i odlaganje čvrstih otpadnih materijala (uključujući vodene otpade materije u buradima) sa spiskovima uskladištenog otpada koji uključuju i podzemna skladišta, podacima o količinama različitih uskladištenih otpadnih materija kao i odstranjenih van i na licu mjesta na godišnjoj, mjesečnoj i nedjeljnoj osnovi.
- Količine i vrste otpadnog materijala poslatog na drugo mjesto na reciklažu
- Postrojenja za obradu otpada – upotreba materijala/ hemikalija/ vode i proizvodnje sporednih proizvoda na godišnjoj, mjesečnoj, nedjeljnoj osnovi, dnevnoj osnovi.

- Podaci o rezervoarima za skladištenje na licu mjesta (iznad i ispod zemlje) uključujući starost, količinu, urađena testiranja, uskladištene materije (kako trenutno, tako i u prošlosti) itd.
- Podaci o instalacijama, smjerovima toka, starosti, sadržaju itd.
- Količine i vrste azbesta prisutne na licu mjesta uključujući sve podatke o urađenim analizama
- Količine i vrste PCB materija koje se nalaze na licu mjesta uključujući present on site uključujući sve podatke o urađenim analizama Any test data performed during or after large scale spillages, in old waste disposal sites etc.
- Bilo koja urađena analiza tokom ili nakon dugoročnog rasipanja, na mjestima za odlaganje starog otpada.
- Registar ili spisak žalbi i/ili rada mimo dopuštenog dozvolom
- Planovi gradnje, specifikacija opreme i uputstva za upotrebu, zapisi o održavanju (oprema i infrastruktura) itd.

**KORAK 5 PRIKUPITI DETALJNE PODATKE O SVIM EMISIJAMA/UPOTREBI
RESURSA / UTICAJIMA VEZANIM ZA FAKTORE KOJI SU
IDENTIFIKOVANI U DIJAGRAMU TOKA ILI U PLANOVIMA**

KOMUNALIJE		
Popunio:		Datum
Struja		
Godišnja potrošnja		
Jedinična cijena		
Godišnji trošak		
Osnovna upotreba		
OPIS PROCESA ILI LOKACIJA	Godišnja potrošnja	
	Mjesečna potrošnja	
	Sedmična potrošnja	

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

35

INVENTAR SIROVINA

Popunio:		Datum:		
Lista glavnih sirovina koje se koriste i skладиšte na lokaciji, uključujući aditive, kemikalije, ulja, ambalažu itd. Također, procijenite adekvatnost skladišta (da li je adekvatan za materijal, dovoljno velik, ima li zaštitni zid, da li spremnik curi, da li je pod napuknut itd.)				
SIROVINA	GODIŠNJA POTROŠNJA	NAČIN SKLADIŠTENJA	LOKACIJA	ADEKVATNOST SKLADIŠTA

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

36

VODENI EFLUENTI

Popunio:						Datum:	
Glavni tipovi i izvori vodenih efluenata							
OPIS	IZVOR	GODIŠNJI VOLUMEN	RUTA ODLAGANJA	UGOVORENI UVJETI	IZVRŠEN MONITORING U PREDMETNOJ TAČKI	MONITORING NA ULAZU U PTOV	MONITORING NA ISPUSTU

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

37

VODENI EFLUENTI

Popunio:		Datum:
Opis postrojenja za tretman otpadnih voda (PTOV)		
Godišnji trošak rada PTOV-a		
Radna snaga		
Struja i ostale komunalije		
Kemikalije za tretman vode		
Odlaganje mulja		
Održavanje		
Amortizacija		
Ostalo		
Koji su se koraci poduzeli za smanjivanje količine efluenta		
Opći		
Opis procesa		

ČVRSTI OTPAD

Pripremio:						Datum:		
Glavni izvori i vrste čvrstog otpada koji se proizvodi								
VRSTA OTPADA	KOD OTPADA	OPASNOST	IZVOR	GODIŠN JA KOLIČIN A	NAČIN SKLADIŠ TENJA	LOKACIJ A SKLADIŠ TA	ADEKVAT NOST SKLADIŠ TA	TRENUT NA DESTIN ACIJA

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

39

Reciklirani otpad / Ostatak NA lokaciji
Reciklirani otpad / Ponovno korišten VAN lokacije
Otpad obrađen NA lokaciji
Otpad obrađen VAN lokaciji
Otpad odložen NA lokaciji
Otpad odložen VAN lokaciji
Godišnji trošak odlaganja otpada uključuje bilo koji prihod od prodaje otpada, kao i trošak odlaganja otpada
Da li su poduzeti koraci za smanjivanje količine otpada na izvoru?

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

40

EMISIJE U ATMOSFERU

Popunio:

Datum:

Glavne vrste i izvori emisija u atmosferu, npr. gasovi, pare otapala, prašina, emisija iz vozila, buka, para itd

OPIS	IZVOR	GODIŠNJA KOLIČINA	RUTA ODLAGANJA	UGOVORENI UVJETI	DA LI JE PRISUTNA OPREMA ZA SMANJIVANJE UTICAJA	IZVRŠEN MONITORING	KORACI PODUZETI ZA SMANJIVANJE EMISIJE

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

41

KORAK 6 PREGLED INFORMACIJA I POSJETA LOKACIJI

- Kada su planovi, dijagrami toka i podaci prikupljeni i pregledani, vizuelna inspekcija aktivnosti na lokaciji se treba izvršiti, kako bi se identifikovali problemi i moguća poboljšanja
- Jedini način za izvršavanje ovoga je detaljan obilazak lokacije

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

42

KORAK 6 PREGLED INFORMACIJA I INSPEKCIJA LOKACIJE (AUDIT)

Obilazak lokacije je potreban za stvarnu procjenu postojanja problema

• Da li se voda nepotrebno troši• da li se kotao neefikasno koristi• da li se sirovine mjere ili koriste bez razmišljanja• da li su skaldišni prostori loše konstruisani sa potencijalom za zagađivanje tla• da li nedostatak izolacije cijevi za paru uzrokuje gubitak toplote pare• da li loši tankovi ili rad cjevovoda uzrokuju gubitak tekućina• da li se ulja ilegalno spaljuju• može li se otpadni materijal poslati na reciklažu ili ponovno iskoristiti	• Da li se materijal koji bi se ponovno mogao iskoristiti u procesu odlaže na deponiju• dali se rasipa struja – ostavljaju upaljena svjetla, loše održavanje (oprema koristi više struje nego je potrebno)• da li je postrojenje za tretman otpadnih voda efikasno• da li se postrojenja za smanjivanje emisije u zrak održavaju, filteri redovno ciste, itd., da bi se udovoljili standardi• da li se otpad nagomilava• da li se otpad nagomilava i uzrokuje zagađivanje vode i zemljišta

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

43

KORAK 7 PROCIJENITI VJEROVATNOĆU I STEPEN UTICAJA

- Tim će se fokusirati na primarne probleme identifikovane pregledom osnovnih podataka o postrojenju u potražiti rješenja koja će osigurati usklađivanje sa zakonskim zahtjevima, uštedu troškova i potencijalno poboljšanje kvalitete proizvoda

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

44

KORAK 7 PROCIJENITI VJEROVATNOĆU I STEPEN UTICAJA

ZA SVAKU EMISIJU /

IDENTIFIKACIJA UTICAJA NA RECIPIJENTA
(IDENTIFIKOVANOG U KORAKU 1), I

- STEPEN VJEROVATNO MOGUĆEG UTICAJA

OVO JE KLJUČNI FAKTOR U ODREĐIVANJU
POTREBE ZA KONTROLOM

I TAKOĐER, ČESTO NAJTEŽA STVAR ZA
URADITI

PRESOVANJE VOĆA	RECEPTOR	VISOK	SREDNJI	NIZAK
ISPUŠTANJA VODE OD PRANJA PODOVA	JEZERO – VISOKE KVALITETE – 200 m PREKO LOKALNOG IZVORA (WRONG CONNECTION)	ISPUŠTANJA VISOKO ORGANSKIH (BPK) VODA		
	Glavna kanalizacija – direktna ispuštanja – nema postrojenja za obradu		ISPUŠTANJA VISOKO ORGANSKIH (BPK) VODA	
PULPA I OBOLJELO VOĆE – REZULTAT PROVJERE VOĆA I PRESOVANJA	LOKALNA DEPONIJA I UKLJUČENI VODOTOK	ISPUŠTANJA VISOKO ORGANSKIH (BPK) VODA PRIVLAČI ŠTETOČINE I MUHE		
	ISTJECANJE IZ SKALDIŠTA U JEZERO	ISPIRANJE VISOKO ORGANSKIH VODA		
	ISTJECANJE IZ SKLADIŠTA U GLAVNU KANALIZACIJU	ISPIRANJE VISOKO ORGANSKIH VODA		
	DOMAĆINSTVA – 100 M	ŠTETOČINE I MUHE. PRITUŽBE		
EMISIJE U ZRAK Tuzla, 02.12.05	DOMAĆINSTVA 100 M	Prvi sastanak Poslovnog Kluba		PRITUŽBE 46

IZMJENA I DOSIPANJE TEKUĆINA U VOZILA	RECIPIJENT	VISOK	SREDNJI	NIZAK
ISPUŠTANJA VODE IZ INTERCEPTORA ULJA	JEZERO – VISOK KVALITET – 200 m PREKO LOKALNOG IZVORA		ISPUŠTANJE ULJA –OPASNO	
MULJ IZ INTERCEPTORA	LOKALNA DEPONIJA I VODOTOK U BLIZINI	MULJ = OPASNO		
	ISTJECANJE IZ SKLADIŠTA U RIJEKU	ISPIRANJE OPASNIH MATERIJALA U VODOTOK I JEZERO		
	ISTJECANJE IZ SKLADIŠTA U GLAVNU KANALIZACIJU	ISPIRANJE OPASNIH MATERIJALA U KANALIZACIJU		
EMISIJE U ZRAK	DOMAĆINSTVA– 100 m			PRITUŽBE
	OZONSKI OMOTAČ		EFEKAT STAKLENIKA	
BUKA OD KRETANJA VOZILA	DOMAĆINSTVA– 100 m		PRITUŽBE	
Tuzla, 02.12.05	Prvi sastanak Poslovnog Kluba			47

KORAK 7 PREGLED DETALJA I PODATAKA

- **NABROJATI PO REDU**, ONE EMISIJE KOJE UZROKUJU ZNAČAJNE UTICAJE I MORAJU SE KONTROLISATI
- IDENTIFIKOVATI **ZAKONSKE ZAHTJEVE I DOZVOLJENE NIVOE ISPUŠTANJA**
- PROCIJENITI **UPOTREBU RESURSA**
- ODREDITI MOŽE LI SE UPOTREBA **MINIMIZIRATI PROMJENAMA U PRAKSI**
- ODREDITI MOŽE LI SE UPOTREBA **MINIMIZIRATI PROMJENOM OPREME**

KORAK 7: USKLAĐENOST SA ZAKONSKIM ZAHTJEVIMA

ISPUŠTANJE U POVRŠINSKE VODE	DA	NE
DA LI LOKACIJA TREBA DOZVOLU ZA ISPUŠTANJE OTPADNIH VODA	√	
POSJEDUJE LI LOKACIJA ISPRAVNU DOZVOLU ZA ISPUŠTANJE OTPADNIH VODA		√
DA LI SU ISPUŠTANJA U SKLADU SA ZAKONSKIM PROPISIMA		√
DA LI JE VODA KOJA SE ISPUŠTA ZAGAĐENIJA OD VODE PRIJEMNOG VODOTOKA	√	

KORAK 7 PREGLED PODATAKA

- Potencijal za minimizaciju gubitaka resursa
- Najlakša metoda za upoređivanje potreba i zahtjeva je izrada jedne tabele koja daje usporedbu svih problema i određuje im značaj
- Ova lista je osnova za
 - Registar usklađenosti sa zahtjevima
 - Registar okolinskih aspekata kompanije koja uvodi ISO 14001/ EMAS

KORAK 7 PREGLED PODATAKA

PROCJENA ZAHTEVA ZA POBOLJŠANJIMA

Popunio						Datum:	
Usporedite uticaj potrošnje komunalija sa okolinskim uticajima i zakonskim regulativama, u svrhu pravilnog odabira aktivnosti na poboljšanjima.							
PROCES NA AKTIVNOST	UPOTREBA RESURSA	OKOLINSKI UTICAJ	KVANTIFIKACIJA	ZAKONSKI ZAHTEVI	UVJETI RADA	VAŽNO ZA POSAO	ZAHTEVANJA AKCIJA

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

51

KORAK 8 ODREĐIVANJE PRIORITETA I IZRADA AKCIONOG PLANA

1. IDENTIFIKACIJA **SVIH ZNAČAJNIH FAKTORA** POSLOVANJA
2. IDENTIFIKACIJA NAJVAŽNIJIH FAKTORA NPR. ONIH KOJI **POTENCIJALNO MOGU UZROKOVATI NAJVEĆE PROBLEME** U POSLOVANJU, BILO ZBOG NEZADOVOLJAVANJA ZAHTEVA, BILO ZBOG GUBITAKA PROFITA
3. IDENTIFIKACIJA **RJEŠENJA KOJA MOGU RIJEŠITI VIŠE PROBLEMA** ODJEDNOM
4. ODREĐIVANJE **TROŠKOVA** ZA IDENTIFIKOVANA RJEŠENJA
5. ODREĐIVANJE **VREMENSKOG ROKA** IMPLEMENTACIJE RJEŠENJA
6. SASTAVLJANJE LISTE U SKLADU SA **MOGUĆNOŠĆU ZA REALIZACIJOM**

Tuzla, 02.12.05

Prvi sastanak Poslovnog Kluba

52

KORAK 8 ODREĐIVANJE PRIORITETA I IZRADA AKCIONOG PLANA

TJ. INŽINJERSKA RJEŠENJA TREBAJU VRIJEME ZA
PROJEKAT, TENDER, IZGRADNJU I TEHNIČKI PRIJEM

ILI

DA BI SE OBEZBIJEDILI FONDOVI, POTREBNO JE
ODREĐENO VRIJEME

KORAK 8 ODREĐIVANJE PRIORITETA I IZRADA AKCIONOG PLANA

6. SASTAVITI LISTU PO REDOSLIJEDU **OSTVARIVANJA
CILJEVA**

KORAK 8 ODREĐIVANJE PRIORITETA I IZRADA AKCIONOG PLANA

TAKVA LISTA POMAŽE NA PUNO NAČINA

- ❖ OMOGUĆUJE **PLANIRANJE FINANSIRANJA**
- ❖ OMOGUĆUJE **OSIGURAVANJE FINANSIRANJA**
(FINANSIJSKE INSTITUCIJE ĆE PRIJE FINANSIRATI DOBAR PLAN)
- ❖ POKAZUJE **INSPEKTORIMA** DA ĆE **NASTUPITI POBOLJŠANJA**, KADA ĆE NASTUPITI I ZAŠTO JE VREMENSKI PLAN TAKAV KAKAV JESTE
- ❖ DOPUŠTA **OTVORENU DISKUSIJU** SA INSPEKTORIMA O TOME ŠTA JE IZVEDIVO / PRAKTIČNO I TIME LAKŠE MOŽE REZULTIRATI FAZNIM PRISTUPOM POBOLJŠANJIMA, BEZ STRAHA OD PRINUDNOG ZATVARANJA

SVEUKUPNI CILJ JE IDENTIFIKACIJA
SPECIFIČNIH RJEŠENJA
ZA **VAŠE** POSLOVANJE
KOJA ĆE RIJEŠITI **SVE BITNE** I **FINANSIJSKI**
NAJZAHTJEVNIJE
OKOLINSKE PROBLEME